

Podpisanie w 1241 roku w Lubece umowy z Hamburgiem o obronie przed napadami rabusiów morskich na kupieckie statki dało początek związkowi nazwanego Hanzą, który w XIV i XV wieku stał się potęgą militarną i gospodarczą w północnej Europie. Początkowo było to zrzeszenie kupców niemieckich, które w XIV wieku przekształciło się w zrzeszenie miast, będąc niezwykle oryginalnym i niepowtarzalnym tworem w historii średniowiecza. Kolejno do nowego związkowi zaczęły przystępować inne miasta. W okresie świetności należało do niego prawie 200 miast – od Londynu – poprzez Flandrię – aż po Nowgorod Wielki.

Ogromną rolę w tej organizacji odgrywało Morze Bałtyckie, które pełniło rolę ważnego szlaku handlowego między zachodnią i wschodnią Europą. A liczne miasta na jego wybrzeżu stały się silnymi gospodarczymi ośrodkami.

Czterema głównymi miastami kantorowymi były: Londyn, Brugia, Bergen, Nowgorod Wielki, a nieformalną stolicą – Lubeka. Symbolem wielu miast umieszczanym na ich pieczęciach była koga – charakterystyczny typ statku używany w handlu w północnej Europie od XI do XV wieku. Podstawą działalności Hanzy był głównie handel dalekiego zasięgu. Tworzono Związki Transportowe, wprowadzono nowoczesne technologie portowe i handlowe, rozstrzygano konflikty prawne. A nawet przy pomocy własnych wojsk rozstrzygano wielkie konflikty, np. o tron szwedzki w końcu XIV wieku. W XIV i XV wieku organizacja ta stała się niepodzielną władczynią Bałtyku i Morza Północnego, tworząc osobliwe mocarstwo. Od drugiej połowy XV wieku zaczęto ograniczać wpływ Hanzy, a liczne konflikty zbrojne osłabiły jej polityczną i gospodarczą rolę. Dominacja Anglii na morzach od końca XVI wieku, a potem religijna wojna trzydziestoletnia /1618-1648/ dopełniły losu Hanzy. Ostatnie spotkanie przedstawicieli kilkunastu jej miast miało miejsce w 1669 roku i wtedy stało się jasne, że los Hanzy dopełnił się. Organizacja przestała istnieć. Ale jedno jest pewne. Istnienie Hanzy przez ponad 300 lat wywarło olbrzymi wpływ na miasta leżące nad Morzem Bałtyckim i Północnym, jak i na te znajdujące się w głębi lądu. Spowodowało ich dynamiczny rozwój gospodarczy i kulturalny, ukształtowało swoistą kulturę „miast hanzeatyckich” północnej Europy.

